

Сашко

Микола Носов

Сашко давно просив маму подарувати йому пістолет, який стріляє пістонами.

— Навіщо тобі такий пістолет? — казала мама. — Це небезпечна іграшка.

— Що тут небезпечного? Якби він кулями стріляв, а то пістонами. Із нього однак нікого не вб'єш.

— Мало що може скоїтися. Пістон відскочить і вцілить тобі в око.

— Не вцілить! Я примружусь, коли стрілятиму.

— Ні, ні, від цих пістолетів бувають різні неприємні випадки. Ще вистрілиш та налякаєш кого-небудь, — сказала мама.

Так і не купила йому пістолета.

А в Сашка були дві старші сестри, Маринка та Іринка. От він і завів просити сестер:

— Любенькі, купіть мені пістолетик! Мені дуже хочеться. За це я вас завжди слухатиму!

— Ти, Сашко, хитренький! — сказала Марина. — Коли тобі треба, ти підлабузнюєшся і любенькими називаєш, а тільки-но мама піде, тобі й ради не даси.

— Ні, даси, даси! От побачите, як я чемно поводитимуся.

— Гаразд, — сказала Іринка. — Ми з Мариною подумаємо. Якщо обіцяєш поводитися чемно, то, може, купимо.

— Обіцяю, обіцяю! Все обіцяю, лишень купіть.

Наступного дня сестри подарували йому пістолет і коробку з пістонами. Пістолет був новенький і блискучий, а пістонів було багато: штук п'ятдесят чи й сто. Стріляй хоч цілий день — не перестріляєш. Від радості Сашко виплигував по кімнаті, притискав пістолет до грудей, цілував його і примовляв:

— Любий мій, гарненький пістолетику! Як я тебе люблю!

Потім, він надряпав на ручці пістолета своє Ім'я і завів стріляти. Відразу запахло пістонами, а через півгодини у кімнаті стало синьо від диму.

— Годі тобі стріляти, — сказала нарешті Іринка. — Я щоразу здригаюсь від цих пострілів.

— Боягузка! — відповів Сашко. — Всі дівчата — боягузки!

— Ось віднімемо у тебе пістолет, тоді знатимеш, які ми боягузки, — сказала Марина.

— Зараз я піду в двір і лякатиму хлопців пістолетом, — заявив Сашко.

Він вийшов у двір, але хлопців там не було. Тоді Сашко побіг за ворота, і ось тут і трапилася ця історія. Саме в цей час вулицею йшла бабуса. Сашко підпустив її ближче — і як бабахне з пістолета! Бабуса здригнулась і зупинилася. Тоді каже:

— Ух, як я злякалася! Це ти тут із пістолета смалиш?

— Ні, — сказав Сашко і сховав пістолет за спину.

— Хіба я не бачу, що в тебе пістолет у руках? Ще брехати надумав, безсовісний! Ось

я піду заявлю в міліцію...

Вона посварилась пальцем, перейшла на другий бік вулиці і зникла в провулку.

— От так штука! — злякався Сашко. — Здається, й справді пішла в міліцію скаржитись.

Він, захекавшись, прибіг додому.

— Чого ти захекався, неначе за тобою вовк женеться? — запитала Ірина.

— Це я так просто.

— Ні, ти вже краще скажи. Відразу видно: щось відчубув.

— Та нічого я не відчубув — просто так... Налякав бабусю якусь.

— Яку бабусю?

— Ну, "яку", "яку"! Звичайну. Просто йшла вулицею бабуся, а я взяв та й вистрілив.

— Навіщо ж ти вистрілив?

— Сам не знаю. Іде бабуся. "Дай, — думаю, — вистрілю". Ну й вистрілив.

— А вона що?

— Нічого. Пішла в міліцію скаржитись.

— От бачиш, обіцяв чемно поводитися, а сам що накоїв?

— Я ж не винен, що бабуся трапилася така полохлива.

— Ось прийде міліціонер, він тобі покаже бабусю! — пригрозила Ірина. — Знатимеш, як людей лякати!

— А як він мене знайде? Адже він не знає, де я живу. Навіть імені мого не знає.

— Знайде, будь певен. Міліціонери все знають.

Цілу годину Сашко просидів і все виглядав у вікно — чи не йде міліціонер. Але міліціонера не видно було. Тоді він потроху заспокоївся, повеселішав і сказав:

— Напевне, бабуся мене просто налякати хотіла, щоб я не пустував.

Він вирішив знову постріляти зі свого улюбленого пістолета й засунув руку до кишені. В кишені лежала коробка з пістонами, а пістолета не було. Він поліз у другу кишеньку, але й там було порожньо. Тоді він заходився шукати по всій кімнаті. Дивився і під столами, і під канапою. Пістолет зник, мов крізь землю провалився. Сашкові стало прикро до сліз.

— Не встиг навіть погратися! — пхикав він. — Такий пістолетик був!

— Може, ти його у дворі загубив? — запитала Ірина.

— Напевно, я його там, за ворітьми, впустив, — збагнув Сашко.

Він одчинив двері і кинувся через двір на вулицю. За ворітьми пістолета не було.

"Ну, тепер його знайшов хто-небудь і забрав собі!" — з прикрістю подумав Сашко й раптом побачив, що з провулка напроти вийшов міліціонер і швидко попростував через вулицю, прямо до Сашкового будинку.

"По мене йде! Певно, бабуся таки наскаржилася!" — злякався Сашко і стрімголов побіг додому.

— Ну, знайшов? — запитали його Маринка й Іринка.

— Тихіше! — прошепотів Сашко. — Міліціонер іде!

— Куди?

— Сюди, до нас.

— Де ти його бачив?

— На вулиці.

Марина й Ірина стали з нього сміятися.

— Ех ти, боягузик! Побачив міліціонера і злякався. Може, міліціонер зовсім в інше місце йде!

— Та я зовсім і не боюся його! — бадьорився Сашко. — Що мені міліціонер! Подумаєш!

Тут за дверима почулися кроки, і раптом задзеленчав дзвоник. Маринка й Іринка побігли відчиняти двері. Сашко висунувся в коридор і зашепотів:

— Не відчиняйте йому!

Але Марина вже відчинила двері. На порозі стояв міліціонер. Блискучі гудзики так і сяяли на ньому. Сашко став рачки і поліз під канапу.

— Скажіть, дівчатка, де тут шоста квартира? — почувся голос міліціонера.

— Це не тут, — відповіла Ірина. — Тут перша, а шоста — це треба вийти у двір, а там двері праворуч.

— У двір, двері праворуч? — перепитав міліціонер.

— Ну, так.

Сашко зрозумів, що міліціонер зовсім не по нього прийшов, і він вже хотів було вилізти з-під канапи, аж тут міліціонер запитав:

— До речі, чи не у вас тут живе хлопчик Сашко?

— У нас, — відповіла Ірина.

— А ось він мені якраз і потрібен, — сказав міліціонер і увійшов до кімнати.

Марина й Ірина увійшли разом з міліціонером до кімнати і побачили, що Сашко зник. Марина навіть заглянула під канапу. Сашко побачив її і мовчки погрозив їй з-під канапи кулаком, щоб вона не виказала його.

— Ну, де ж ваш Сашко? — запитав міліціонер.

Дівчатка дуже злякалися за Сашка і не знали, що відповідати. Нарешті Марина сказала:

— А його, розумієте, вдома нема. Він, розумієте, гуляти пішов.

— А що ви про нього знаєте? — запитала міліціонера Ірина.

— Що я знаю! — відповів міліціонер. — Знаю, що звать його Сашко. Ще знаю, що у нього був новенький пістолет, а тепер у нього пістолета нема.

"Все знає!" — подумав Сашко.

Від страху в нього навіть у носі закрутило, і він як чхне під канапою: "Апчхи!"

— Хто це там? — здивувався міліціонер.

— А це в нас... Це в нас собака, — ніяковіючи, сказала Маринка.

— Чого ж він під канапу заліз?

— А він у нас завжди під канапою спить, — вигадувала далі Марина.

— Як же його звати?

— Е... Бобик, — вигадала Маринка й почервоніла, мов буряк.

— Бобик! Бобик! Фіть! — засвистів міліціонер. — Чому ж він не хоче вилазити? Ня! Ня! Чи ти бач, не хоче. А собака гарний? Якої породи?

— Е... — протягла Маринка... — Е-е... — Вона ніяк не могла пригадати, які бувають породи собак. — Порода ця от... — сказала вона, — як її?.. Гарна порода... Довгошерстий фокстер'єр!

— О, це чудовий собака! — зрадів міліціонер. — Я знаю. У нього така волохата морда.

Він нахилився і заглянув під канапу. Сашко лежав ні живий ні мертвий і витріщеними очима пильно дивився на міліціонера. Міліціонер аж свиснув з подиву:

— То ось тут який фокстер'єр! Ти чого під канапу заліз, га? Ану, вилазь, тепер однак попався!

— Не вилізу! — заголосив Сашко.

— Чому?

— Ви мене до міліції заберете.

— За що?

— За бабусю.

— За яку бабусю?

— За котру я вистрілив, а вона злякалася.

— Не збагну, про яку він тут бабусю торочить? — сказав міліціонер.

— Він на вулиці з пістолета стріляв, а мимо йшла бабуса і злякалася, — пояснила Ірина.

— Ага, он воно що! Значить, це його пістолет? — запитав міліціонер і дістав із кишені новенький, блискучий пістолет.

— Його, його! — зраділа Ірина. — Це ми з Маринкою йому подарували, а він загубив. Де ви його знайшли?

— Та ось отут, у дворі, коло ваших дверей... Ну, зізнавайся, навіщо лякав бабусю? — запитав міліціонер і нагнувся до Сашка.

— Я ненароком... — відповів Сашко з-під канапи.

— Неправда! По очах бачу, що неправда. От скажи правду — віддам пістолет назад.

— А що мені буде, коли я скажу правду?

— Нічого не буде. Віддам пістолет — і все.

— А до міліції не заберете?

— Ні.

— Я не хотів налякати бабусю. Я тільки хотів спробувати, злякається вона чи ні.

— А оце, братику, недобре! За це тебе слід би забрати до міліції, та нічого не вдієш: коли я обіцяв не забирати — то повинен виконати. Тільки гляди, якщо ще раз нашкодиш — обов'язково заберу. Ну, вилазь із-під канапи й одержуй пістолет.

— Ні, я краще потім вилізу, коли ви підете.

— Ото дивак який! — усміхнувся міліціонер. — Ну, я йду.

Він поклав пістолет на канапу й пішов. Маринка побігла показати міліціонерові шосту квартиру. Сашко виліз з-під канапи, побачив свій пістолет і закричав:

— Ось він, мій голубчик! Знову повернувся до мене! — Він схопив пістолет і сказав:
— Не розумію лише, як це міліціонер моє ім'я взнав!

— Ти ж сам написав своє ім'я на пістолеті, — сказала Ірина.

Тут повернулась Марина і напалась на Сашка:

— Ах ти, опудало! Через тебе мені довелося міліціонерові брехати! Я мало не згоріла від сорому! От натвори ще що-небудь, нізащо не стану тебе вигороджувати!

— А я й не буду більше нічого витворяти, — сказав Сашко. — Сам тепер знаю, що не треба людей лякати.